

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

S[e]c[undu]s est dolor amaricatiue potat[i]o[n]is.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Sermo de passione dñi De

git natiuitati: hierosolymā passioni. Ter-
tio qz virtus passionis eius ad totū mun-
dū diffūda erit. Itē in medio terre ha-
bitabilis pati voluit scz in hierusalē. Ps.
Deus autē rex n̄ ante secula opatus est
salutē in medio terre. Erat autē tūc multi-
do maxima populoz in hierusalē qz vene-
rant illuc oēs a tota iudea p̄ solēnitates
paschale p̄ quod etiam p̄sibiliter erat
b̄mōi ch̄i educio p̄pter cursum p̄p̄oz.
Erat autē ibi multiplex turba. P̄ua erat
turba carnificū q̄ cū p̄mebant. Alia iudeo-
rū q̄ eū irridebant. Alia eoz q̄ ad vidēdū
spectaculū p̄ueniebant. Alia eoz q̄ eū an-
gustiegebant. Inter q̄s erāt mulieres plā-
gentes et lamentātes. Ad q̄s se conuertit
dñs et cōpatiēdo p̄dixit futurā ciuitatis
calamitatē et desolationē dicēs. Filie hie-
rusalē nolite flere sup me: nō tamē prohibe-
bit ibi dñs cōpassionē: s̄ p̄dixit aliā lugē-
di causam: nō subdit: s̄ sup vosmetipsas: et
sup filios v̄ros flere: et sup imminens exci-
diū v̄ris vestre. Secūdū sensum littera-
lē. Fletus ad quē illas inducebat erat p̄
miseriā sup iudeos venturā p̄ romanos:
et illa miseria figura fuit extreme miserie
sup incredulos et malos ch̄ianos ventu-
re: p̄ cuius euasione flere debem⁹ et orare an-
terminū huius vite. Quomā ecce veniet
dies scz q̄dragesimo secūdo āno post ch̄i
passionē in q̄b⁹ dicent. Beate steriles q̄
non genuerunt: et v̄b̄ra que non lacta-
uerunt: quia agillos erāt ad fugiendū
q̄. Gaude et p̄ se solum erūt anxie. Tunc
incipient dicere motibus cadite sup nos:
et collibus operite nos. Aliqui em̄ p̄ hor-
roz miserie hoc desiderabant: p̄ horrore
miserie in obsidione ciuitatis facta p̄ titū
et vespasianū. Similiter in die iudicij hoc
dicet p̄ vobis oprātes absēdi a facie dñi
Et iudicet dñs dicens. Quia si in viridi
ligno hoc faciūt: in arido quid fiet? s̄ d̄
si in christo omniū virtutū viroz virent
et tormenta inferunt. In arido. i. populo
iudaico et humore diuine gratie destituto
et arefacto quid fiet: quasi dicat s̄m Be-
dam. Si ego qui peccatum nō feci et fru-
ctuosus sum: sine igne passionis de mūdo
non exeo: que tormenta restant peccato-
ribus et impijs qui fructibus sunt vacui:
Pro p̄ q̄ dicit Gre. Quoties mortē sal-
uatoris attendo et patientiā iob et impie

baptiste? s̄ d̄ d̄ dico tibi. Quoties qd pas-
suri sūt illi q̄s de⁹ reprobat si tanta passi-
sūt illi q̄s deus amat. Hec ille. Tertio
fuit exprobrabilis et p̄sibilis ch̄i edu-
ctio rōne terminat: qz scz educ⁹ ē extra ci-
uitatē in locū q̄ d̄ golgotha q̄d interpre-
tatur caluarie locus: qz ibi erant caluarie
.i. teste capitis malefactorū ibi occisorum.
Voluit autē pati in loco pctōz vt ostenderet
qz p̄ pctōib⁹ moreretur. Voluit etiaz pati
extra ciuitatē vt ostenderet q̄ q̄cūqz volunt
p̄sequi passionis fructū debent p̄ affectum
exire extra mūdū. Heb. vi. Exeam⁹ ad eū
extra castra. Et Grego. Tūc deo quis
est p̄tims: q̄nto ab amore mūdi magis
est alien⁹. Hec ille. Hic caluarie loc⁹ p̄
dūce passionis mēdiā magnā habet cō-
pūctionis p̄tate. Ibi em̄ magna et stupen-
da opari dignat⁹ ē dñs q̄b⁹ atēte ad me-
moriā reductis cor p̄ritū et hūiliatū cō-
pungit et q̄si passiois torculari cōpassiois
lachryme expm̄it. Sed ergo tibi desunt
lachryme cōpūctiois: p̄ge illuc affectibus
mētis. Si tibi extinet⁹ ē ignis deuotiōis:
illuc p̄ge et collige de lignis crucis q̄bus
deuotiōis ignem in te suscitabis. Est autē
mōs iste caluarie extra ciuitatē ad aq̄lonē
et iuxta ip̄m ad q̄nq̄gira passus erat sepul-
crum dñi.

Secūdus ē dolor ama-
ritatiue potatiōis: qz an crucifixionē dede-
rūt ei bibere vinū cū felle mixtū. Ambro.
De tibi amaritudo pctōz meoz p̄ q̄ tol-
lenda tanta fuit amaritudo mortis ch̄i
necessaria. Hec ille. Un̄ parz q̄ntū odire
debem⁹ pctm̄. Exēplū. Cosueuerūt homi-
nes multū odire cām moztis s̄s sui vel a-
mici. Notandū autē q̄ sicut refert Aico. 5
lyra. legit in q̄dā libello hebraico q̄ apud
eos intulatur Liber iudicū ordinariorū q̄
qz salomō dixerat Prover. xxxj. Date s̄
cerā mētibus et vinū his q̄ amaro sunt
alo vt bibāt et obliuiscant egestatis suē.
Seniores iudeoz statuerāt vt cōdemna-
tis ad mortē daret vinū aromaticū vt fa-
cilius toleraret passionē. In hierusalem
autē erāt matrone deuote et cōpassiue que
hoc vinū dabāt ex deuotiōe. Iudei autē
ex nimia crudelitate mortē tale vinū dātū
p̄ ch̄i et duob⁹ latronib⁹ acceperūt. s̄m q̄
dictū erat Amos. ij. Vinū d̄natorū bibe

dolorosa crucifixiōe Fo. XXXVI

hāz lo. d. ei. p. posuerit acerū cū felle mixtū
Tertius est dolor affli-
ctiue cōclauatiōis: qñ scz cruce parata et
in terra collocata exuentes illi neq̄ maḡ
impetu dñm iesum ad terrā piecerunt vt
claus eū cruci p̄figerent. Q̄ntus dolor
tūc erat in corde marie m̄ris ei. cuz oculi
suis videret filiū sic nudatū corā omni po-
pulo sic vulneratū z plenū doloribz. Et vt
dicit Ansel. in f̄ginali planctu. Maria ve-
lamē sui capiti accipiens circumligauit lum-
bos eius. Quāuis autē euāgeliste nō oia
dicant: tñ verisimiliter credendū est q̄ ita
nudatus z genuflexus iesus vt se sup cru-
cē extenderet: oculis ad celū leuatis i cor-
de suo dixit. Suscipe nūc sc̄tē pater eter-
ne me dilectū filiū tuū quē tibi offero i sa-
crificiū imaculatū p̄ salute generis hūani
z remissione peccōz. Ecce nō iam offerū
tibi legalia sacrificia agnoz z hircoz z si-
milū: s̄z caro mei innocētis filij tui. Tri-
ginta z tres anni elapsi sūt q̄ hāc dūce-
sp̄ aspiciens in illa moit. p̄ hūani generis
redemptiōe cōcupiuit z desiderauit. Tan-
dē se prodiciēs sup crucē manus z pedes
liberalissime extēdit. Acceperūt autē cla-
uos crucifixoies z p̄fixerūt eū. Sic āt dicūt
aliq̄: fecerūt foramina in cruce. Et q̄ con-
fusa vna manu nō poterat alta neq̄ etiaz
pedes ad alia foramina pertingere. Ido
ligatis funibus brachijs z pedibus ita a-
troci traxerūt q̄ oēs iūcture ossiū dinume-
rari poterūt. Iuxta illud ps̄. Dinume-
rauerūt oia ossa mea. i. Dinumerabilia fe-
cerūt. Vbi s̄m Aug. ad h̄ram describitur
extēdit corpus ch̄i in cruce. Attende
igitur o ch̄ustiane qm̄ ip̄a crux est mensu-
ra q̄ ondit z mensurat q̄ntus est amor dei
ad nos qui tantū extēdit vnigenitū in ea
epomat parte q̄ntum extēdit poterat ad
dextrā z sinistram sursum z deorsum: acti-
dñs diceret. Tantū vos amo q̄tū vos
amare valeo qui in amore vestrū totum
ex omni parte me extendo. Eccl. ij. Ami-
co fideli nulla est comparatio. Scripsit
autē titulū pilatus: z posuit sup crucem.
Erat autē scriptū Iesus nazarenus rex iu-
deoz. Et h̄ hebraice grece z latine: vt di-
uerſa lingua hōies q̄ ad diē festū cōue-
nerāt legeret. Posuit autē tabulā in q̄ scri-

ptus erat titulus cū cauilla sup crucem.
Dicebat autē pōtiffices pilato. Noli scribe
re rex iudeoz: s̄z q̄ ip̄e dixit: rex suz iudeo-
rū. Pilatus r̄ndit dices. Qd̄ scripsi scripsi.
id ē idelebilis scripti. Vbi exclamat Aug.
Q̄ ineffabile vim dīne opatiōis etiā i cor-
dibz ignorantū. Idē. S̄z qd̄ loquimur
infanti pōtiffices. Nūq̄ em̄ p̄trea nō erit
vez q̄ iesus ait: rex lum iudeoz. Si cor-
rūpi nō pōt qd̄ pilatus scripsit: corrupti pōt
qd̄ veritas dixit. Ido em̄ pilatus qd̄ scripsit
scripsit: q̄ dñs quod dixit dixit. Hec ille.
Notādum autem q̄ antiquus t̄q̄ lex fie-
bat titulus: vn̄ memorialis: vt sit supra
sepulcra mortuoz vt orecur p̄ eis vt dicit
Hierō. Scd̄s p̄conialis vt ponit in por-
tibus: tuitatis ad laudē edificantiā: vel etiā
in liminibz domoz. Ita. xij. Ciuitas so-
lis vocabit vna. Tertio triumphalis q̄ p̄ti-
net cām z ordinē triūphi: z hic solet poni
in arcibz ciuitatis. Titulū autē crucis dicit
pōt m̄ozialis moitē ch̄i vt sit sensus Ie-
sus crucifixus q̄ rex iudeoz. Si tñ bene
p̄sideret titulū ille: magis ondit cām libe-
ratiōis ei. q̄ crucifixiōis. Tū q̄ iesus. i.
saluator. Tū q̄ nazarenus. i. floridus z san-
ctus. Tū q̄ rex iudeoz. i. vere p̄fētūm.
Scd̄o dicit pōt p̄conialis regie p̄aris z
floride sc̄tītatis. Tertio etiaz triūpha-
lis q̄ de diabolo: m̄oz morte triūphas
regnū eternū oibus p̄sistentibz z laudanti-
bus sanctissimū nomē iesu victoris nō s̄ssime
adh̄sūt. Itē nota. q̄ ibi erat litteralis va-
riatio s̄m triplex idioma propter tr̄m.
Primo p̄f singularē illaz linguaz em̄
nētā: hebraica p̄ iudeos legē habētes:
latina p̄ romanos mūdo iperantes. gre-
ca p̄ philosophos sapiētes. Scd̄o p̄ter
dandā spūale noticiā: q̄ scz legis iusticia:
mūdi sapia: z q̄ia mūdi regna ei futura
erāt q̄ pepēdit in cruce. Tertio p̄ h̄m̄e
q̄le victoriā. Et h̄ vt ois lingua p̄fiteat
q̄ dñs iesus ch̄s in gloria est dei patris:
vt d̄ Phil. ij.

Quartus est dolor vi-
tuperatiue situatiōis: qñ scz eleuata est et
plātata in foramen crux in q̄ iam p̄ ende-
bat fructus nostre salutis. Et sic eleuat⁹ ē
dñs iesus in cruce pendens positus inter
duos latrones: vt eis similis videret: ex